

K
Ö
Z
Y
V
T
Á
R
I

1964.
2.

HIRADÓ

=====

=

=

K Ö N Y V T Á R I H I R A D Ó

=

Fejér megye közművelődési könyvtárosai számára

=

/körlevélként/

=

=====

Az Ünnepi Könyvhét elé...

Az idén is megrendezzük – a szokott időben, május 23. és 31. között az Ünnepi Könyvhétet. Nemsokára megjelennek a városok és falvak terein felállított sátrak, a könyvhét plakátjai. Az emberek kíváncsian hajólnak az izléses, szép könyvek fölé. A szép könyvek egyre szélesebb tömegeket vonzanak az irodalomhoz és késztetnek olvasásra. A mi főfeladatunk, hogy az olvasás iránt egyre növekvő érdeklődést tovább szélesítsük. A könyvhét eseményeinek, rendezvényeinek eredményes megszervezése és lebonyolítása megkívánja a könyvbarátmozgalom helyi erőinek mozgósítását. Ezért már most nézzünk utána, kire számíthatunk.

Nem minden községben nyílik lehetőség nagy, ünnepi esemény megrendezésére, de plakátokkal, kiállításokkal, irodalmi összejövetelekkel, beszélgetések mindenütt felhívhatjuk a figyelmet a könyvre, az olvasásra, a művelődés fontosságára. Ahol pedig nagyobb rendezvény: író-olvasó találkozó, irodalmi est lesz, ott gondoskodjunk a jó megszervezésről, a kellő propagandáról, a közönség biztosításáról.

Az Ünnepi Könyvhét rendezvényei:

Május 23-án:

Megyei ünnepi megnyitó Mezőszentgyörgyön.
Ünnepi beszédet mond: dr. Kispéter István, a
Fejér megyei Tanács VB. titkára.
Közreműködik: Barabás Tibor Kossuth-díjas író,
Gergely Mihály József Attila-díjas író,
Vasvári István költő, és a székesfehérvári
Vörösmarty Ifjúsági Irodalmi Szinpad.

Május 24-én:

Délelőtt fél 11. Székesfehérvárott, az állami
Zeneiskola hangversenytermében író-olvasó
találkozó Barabás Tibor Kossuth-díjas író
részvételével.

19 óra: Adony. Közreműködik: Vasvári István
költő és Sobor Antal író.

19 óra: Kápolnásnyék. Gergely Mihály József
Attila-díjas író és Bella István költő.

19 óra: Mezőfalva. Barabás Tibor Kossuth-díjas
író és Bokros János költő.

Május 25-én:

14 óra: Székesfehérvár. Ruhagyár. Barabás
Tibor Kossuth-díjas író és Gábor Zoltán
költő.

14 óra: Székesfehérvár. MÁV-Járműjavító
Gergely Mihály József Attila-díjas író és
Vasvári István költő.

19 óra: Martonvásár. Bella István költő
és Sobor Antal író.

19 óra: Rácalmás: Móra Magda költő és
Csukly Alajos író.

Május 26-án:

19 óra: Lovasberény. Bódás János költő,
Bartha Tibor író és Gábor Zoltán költő.

19 óra: Vereb. Bokros János költő és
Csukly Alajos író.

Május 27-én:

19 óra: Bakonycsérnye, Baranyi Ferenc költő és Gerelyes Endre író.

19 óra: Balinka, Bokros János költő és Csukly Alajos író.

19 óra: Pusztavám, Takács Imre József Attila-díjas költő és Kátay Antal költő.

Május 28-án:

19 óra: Sárkeresztur, Bódás János költő, Bartha Tibor író és Bella István költő.

19 óra: Eloszállás, Sobor Antal író, Csukly Alajos író és Kovacsics László költő.

19 óra: Fánt, Móra Magda költő és Pesti János író.

Május 29-én:

19 óra: Bakonykúti, Bartha Tibor író, Csukly Alajos író és Gábor Zoltán költő.

19 óra: Isztimér, Bódás János költő, Szopori Lajos író és Bokros János költő.

19 óra: Jenő, Kátay Antal költő és Pesti János író.

Május 30-án:

17 óra: Székesfehérvár, TIT-klub, Beszélgetés a megye kulturális vezetőivel, Szabolcsi Miklós, József Attila-díjas kritikus és Barabás Tibor Kossuth-díjas író részvételével.

19 óra: Sáregres, Kátay Antal költő és Bartha Tibor író.

19 óra: Szár, Hajnal Gábor költő és Ormos Gerő író.

Május 31-én:

19 óra: Szabadegyháza, Ormos Gerő író és Bokros János költő.

19 óra: Vál, Takács Imre József Attila-díjas költő és Pesti János író.

19 óra: Tabajd, Hajnal Gábor költő és Csukly Alajos író.

K ö n y v t á r a i n k
É l e t é b ő l.

OLVASÓIM SEGÍTSÉGÉRE SZÁMÍTHATOK

1963. márciusa óta vagyok könyvtáros. Eleinte rettegtem a sok idegen arctól, és nem tudtam elgondolni, hogyan ismerhetem majd meg olvasóimat. Az emberek zárkózottak voltak, én is idegen voltam nekik. Félelmemet még tetézte, ami az első napokban történt.

B. néni már mérgesen jött a könyvtárba. Nem tetszett neki a könyv, amelyet előzőleg vitt el olvasni. Mint legyőzöttnek a győző, diktálta nekem a szigorú feltételeket: olyan könyvet adjak, ami vékony, nagybetűs, szerelmes és vidám. S ami a legfontosabb, ne legyen több száz oldalnál... Akkor még csak három napja voltam a könyvtárban - az állományt sem ismerhettem még - s hirtelen nem tudtam, mit is adjak, ami jó lesz.

B. néni azt is előrebocsátotta, ha ez sem tetszik majd, ő bizony többet ide be nem teszi a lábát! A véletlen juttatta eszembe a "Mici néni két életét" - Odaadtam... Egy hétig vártam újabb találkozásunkat, felkészülve a legrosszabbakra... És - elismerően nyilatkozott! Felsőhajtottam, tehát ezen múlik minden... Tanultuk is: mindenkinek a megfelelő könyvet...

Ezután B. néni több alkalommal ifjusági regényeket kölcsönzött. Hat hónappal később már több kötetes regényeket is elvitt. De a dicsérő véleményt még kiegészítette: ő nem így fejezte volna be a történetet... Azóta is két-három hetenként jön a könyvtárba, sőt szomszédjait, egy idős házaspárt is beiratott, és viszi nekik rendszeresen az olvasnivalót.

Ez döbrentett rá, mennyire fontos, hogy ismerjük olvasóinkat és a könyvállományt is, hogy tudjuk, kinek, mikor, mit ajánljunk. Így adott ez a kis epizód irányt további munkámhoz. Mindenekelőtt személyes beszélgetések során igyekszem közelférközni olvasóimhoz. Ha ez sikerült, már nem vagyok

egyedül, számíthatok a segítségükre. Személyes kapcsolataimra építem az olvasótoborzás tevékenységét is. Ez abban áll, hogy minden beiratkozott olvasó hoz még magával egyet, s beiratja a könyvtárba. A könyv leghűségesebb barátai otthon, a szomszédban vagy ismerőzeik körében adják tovább egy-egy érdekes könyv meséjét, így keltve fel a még kívülállók érdeklődését. Az első tapasztalatok máris biztatóak. Számosan kerestek fel azonnal a megjegyzéssel, hogy "engem ez vagy az küldött". S a mozgalom eredménye szépen megmutatkozik a statisztikában: az idén nemcsak az olvasók létszáma gyarapodott, hanem megnőtt a látogatók és lényegesen a kölcsönzött kötetek száma is. Külön említést érdemel az ismeretterjesztő művek forgalmának emelkedése; ajánlására fokozott gondot fordítok. Abban, hogy az emberek érdeklődését a könyvtárra irányítsuk, úgy vélem, nagy szerepe van az író-olvasó találkozóknak. Községünk lakói eddig két jól sikerült irodalmi esten ismerkedtek az élő magyar irodalommal, írókkal, költőkkel. Az eredmény közismert. Nem volt elég könyvem, hogy minden kérést egyszerre teljesítsek. De volt beszédtemánk, a bátrabbak vitatkozhattak. Ezzel is közelebb kerültünk egymáshoz, az irodalmat kedvelő olvasóközönség és én, - aki minden jó könyvet szeretnék megkedveltetni velük - a könyvtáros.

Fülöp Istvánné

Egy-egy jó és mindig új ötlettel...

CSÁKVÁR községi könyvtára függetlenített vezetőt kapott 1963. január 1-én. Ez a dátum egyben könyvtárosi tevékenységem kezdete is. A járás egyik elhanyagolt, talán leggyengébben működő intézményét vettem át ekkor, s mivel kezdő voltam ezen a pályán, kétszeresen is nehéz dolgom volt az induláskor. Kezdetben sokszor okozott nem egy, a könyvtárral kapcsolatos

probléma álmatlan éjszakát. De túljutva a nehézségeken, már tapasztalatok birtokában, szinte másodszer szerettem megmunkámat, amelyről mondanom sem kell, mennyivel többet jelent, mint az egykori, még be nem avatott érdeklődő első lelkesedése.

MOST, HOGY VISSZATEKINTEK, úgy vélem, nem volt hiábavaló sok töprengésem a miértek és hogyanok megoldásán, majd pedig munkám és erőfeszítéseim azért, hogy kiemelkedjek tespedéséből a könyvtár. Megérte! A kitartó küzdelem - úgy látszik - meghozta gyümölcsét, s a befektetett energia - főként az eredmények megszilárdulásában - jól kamatozik.

A LEGSÜRGETŐBB FELADATOK egyike volt Csákváron az ismeretterjesztő irodalmi művek olvastatásának fokozása. Ennek forgalma 1962-ben a kölcsönzött kötetek 10%-át alig haladta meg, tavaly év végére pedig már megközelítette a 17%-ot. Könyvtáros társaim tudják, mit takarnak ezek a számok. Sokféleképpen próbáltam propagálni a könyvtárat, kísérleteztem az olvasatás különféle jó módszereivel, a kiállításoktól az élőszóval ható beszédig. Legeredményesebbnek a személyes beszélgetést találtam, jóllehet tudom, hogy önmagában ez sem üdvözítő forma. Soha nem kezdtem azzal beszélgetést, hogy "iratkozz be, és vidd ki ezt meg azt a könyvet". Mindig "óvatosan" tértem rá egy bizonyos könyvre, annak egy-egy részletére, esetleg egy epizódját emeltem csak ki, ezzel csigázva fel sokszor az érdeklődést. Ugy irányítottam a beszélgetéseket, hogy bebájosodják: nemcsak szórakoztatnak, nevelnek a könyvek, hanem a mindennapi élet feladatai sem oldhatók meg nélkülük. Közvetlen rábeszélni senkit nem próbáltam. Nem volt ugyanis szükségem arra, hogy minden száz beiratkozott közül csak 30-40 olvasson rendszeresen, mint régebben.

ÉRDEKES KISÉRLETET VÉGEZTEM az elmúlt év utolsó negyedében.

A szabadpolcon maradt annyi hely, hogy az állományból néhány ajánlásra kiemelt könyvet címlapjával fordíthattam az olvasók felé. Mindennap elhelyeztem így hat olyan könyvet, melyet ritkán vagy egyáltalán nem olvastak eddig, három szépirodalmi és három ismeretterjesztő könyvet. Az

eredmény: a kiemelt szépirodalmi művek 85-90%-a, az ismeretterjesztő művek 45-50%-a gazdára talált.

Még ezután is problémák voltak a mezőgazdasági irodalom olvastatásával. A kiállítások megszokottá váltak, itt még a személyes beszélgetés sem segített. Elhatároztam, hogy az idei mezőgazdasági könyvhónapra összeállítok egy ajánló jegyzéket, "Gyümölcsstermesztés, szőlészet, kertészet" címmel. A nyomdai úton készült bibliográfiát eljuttattam az Állami Gazdaságban dolgozó mezőgazdasági szakmunkás fiatalokhoz és a termelészövetkezetekhez. A Hazafias Népfront is szervezett a művelődési házban a gyümölcsfák ápolásáról előadást. Ezen nem a megszokott kiállítással vettem részt - a résztvevők közömbösen elsiklottak volna fölöttem -, hanem minden asztalra elhelyeztem egy-egy, a témába vágó vagy rokontémájú szakkönyvet és két-két ajánló bibliográfiát. Amíg a hallgatók az előadásra vártak, kíváncsian böngésztek bennük. Helyszíni beiratkozással több könyvet kölcsönöztek, s azóta ezek az emberek - kezükben az ajánló jegyzékkel - meghatározott igénnyel keresik fel a könyvtárat. Így történhetett, hogy 1964. első negyedében több mezőgazdasági könyvet kölcsönöztem, mint tavaly egész év során.

ÖSSZEFOGLALVA, bebizonyosodott, hogy az olvasótoborzásnál, az irodalom egy-egy területének népszerűsítésénél nem elegendő, sőt nem célravezető bizonyos előírt, egy-egy könyvgár használatában megcsontosodott ugyanazon módszereket ismételtetni; igyekeznünk kell az emberek figyelmét egy-egy jó és mindig új ötlettel a lehető leghatásosabban felkelteni.

Ugrits Margit

AZ É N M Ó D S Z E R E M

Kiállítások és ajánló polcok a Megyei Könyvtár szabadpolcos kölcsönzőjében.

A könyvtárak életében forradalmi változást jelent a szabadpolcos kölcsönzés. Amikor olvasóink számára lehetővé tesszük, hogy kedvükre böngészhessenek, válogathassanak a könyvek között, csak az első lépést tettük meg azon az úton, amely az emberek és a könyvek igazi találkozásához vezet. A szabadpolc ezer új igényt hoz felszínre, ezer megoldásra váró problémát vet fel minden eddiginél erősebb formában.

A szabadpolcos kölcsönzéstől azt várja az olvasó, hogy jól tagoltan tárja elé a könyvanyagot, úgy, hogy a keresett műveket könnyen megtalálhassa, s, hogy segítségére legyen az érdeklődésének megfelelő könyv kiválasztásában. De kívánja azt is, hogy mindig tárjon elé valami érdekes, eddig ismeretlen könyvet, könyvfajtát, hogy találjon irodalmat az aktuális politikai, társadalmi, kulturális eseményekkel kapcsolatban, sőt azt is, hogy állandóan figyelmébe ajánlja a könyvkiadás új terméseit.

Ezek a gondolatok vezettek bennünket, amikor a szabadpolcos kölcsönzés első pár hónapi tapasztalatai alapján egyre nagyobb számban és egyre nagyobb gonddal rendeztünk kiállításokat és ajánló jellegű, ideiglenes kiemeléseket a szabadpolcos térben.

Ezek jellegüket tekintve a következők voltak:

1./ Megemlékezés valamilyen évfordulóról.

Példák:

Harminc éve halt meg Krudy Gyula

Kuba nemzeti ünnepe

Száz éve született Gárdonyi Géza

Negyvenöt éve alakult a Kommunista Magyarországi Pártja

Harminc éve halt meg Móra Ferenc

Ötszáz éve koronázták királlyá Hunyadi Mátyást Székesfehérvárott.

Ügyeltünk arra, hogy ezekbe a kiállításokba szép könyvek, érdekes képek kerüljenek, hogy megtekintésük esztétikai élményt jelentsen. Az értelmi hatáson kívül érzelmi hatást igyekeztünk elérni. Ezek zárt tárlóban rendezett, megenlékezés jellegű kiállítások voltak.

2./ Valamilyen aktuális eseménnyel kapcsolatban ajánlható irodalom feltárása.

A könyvek kölcsönözhetők.

Példák:

Vendégeink a könyv ünnepén /a könyvhéten szereplő író-olvasó találkozó résztvevőinek műveiből./

Könyvek a "Csillagászati estek" című TIT-rendezvények anyagához

Mai képzőművészetünk. /A Téli Tárlat megnyitására/

Mezőgazdasági könyvhónap

Megyénk írói, költői /Az Élő Folyóirat irodalmi est előtt/

Könyvajánlás a heti rádió és TV-műsorhoz.

Nagy sikere volt a TIT Csillagászati Estek plakátja mellé kiállított könyveknek. A rendezvények résztvevői örömmel válogattak a nekik előkészített anyagból, másokat éppen a nálunk kitett plakát és a csillagászati könyvek vonzottak az előadásra. A velünk egy épületben elhelyezett képtár kiállításaihoz összeállított ajánló polcokról is sokan választanak könyveket. A rádió és TV egyes műsoraihoz ajánlott irodalom is érdeklődésre tarthat számot. Itt azonban épp olyan jelentős az elhangzott műsorokra való reagálás egy-két a művet magyarázó könyvvel, mint a műsorok előzetes kiemelése.

3./ A könyvtár rendezvényeit előkészítő ajánló polcok. Ezek anyaga kölcsönözhető /a gyermekkönyvtárban megfelelő eszközök hiányában csak zárt tárlóban rendezhettünk kiállítást./

Példák:

Csanádi Imre és Simon István verseskötetei. /A Könyvtári Esték III. előadása előtt./

Vadász Ferenc ujságíró megjelent művei. /A Könyvtári Esték IV. előadása előtt./

A jövő közlekedése /A gyermekkönyvtár azonos című rendezvénye előtt, tekintettel az uttörő "expediciós" feladatokra/.

Barátaink az állatok /A gyermekkönyvtár rendezvényét készítette elő./

Az előkészítő kiállítás vagy ajánló polc különösen fontos az író-olvasó találkozók és a gyermekkönyvtári rendezvények esetében. Itt feltétlenül előre kell tájékoztatni. Ismeretterjesztő előadásoknál és irodalmi esteknél néha nagyobb jelentőségű, ha a rendezvény után tesszük hozzáférhető kiemeléssel is a megfelelő irodalmat.

4./ Egy-egy kevésbé forgalmas szakcsoport iránti érdeklődés felkeltése céljából kölcsönzésre ajánlott gyűjtemény.

Példák:

Néhány könyv raktárunk anyagából.

Bemutatjuk az új brosurákat.

Szülőknek a nevelésről.

Idegennyelvű ujdonságok.

A zene kedvelőinek.

Válogatás a politikai irodalomból.

Bemutatjuk az "Ipari Szakkönyvtár" sorozatot.

Lengyel irodalom. /Népidemokráciák irodalma sorozat keretében/.

Néha azért nem olvasnak bizonyos könyveket, mert azok kedvezőtlen, nehezen hozzáférhető helyre kerültek. Könyvtárunkban zárt raktárban is tárolunk kölcsönözhető könyveket hely szűke miatt. Ezeket olvasóink csak katalógus alapján választhatják ki. Ezért rendeztünk ajánló polcot ezekből a könyvekből, és a polc mellett elhelyeztünk egy katalógus-használati tájékoztatót is.

Máskor a szakcsoport neve nem mond eleget az olvasónak ahhoz, hogy kedve kerekedjék a benne való buvárkodásra. A "külpolitika, belpolitika" feliratú szakokból nem sok olvasó választott könyvet. De az ajánló polcon el-

helyezett vonzó, széles rétegek számára érdekes válogatásból már szívesebben választanak. A "nevelés, pedagógia" című, s a többségben lévő nehezebb szakirodalom riasztó hatása miatt nagyon kevesen kerestek népszerű nevelési könyveket. A "Szülőknek a nevelésről" feliratu ajánló polc rendkívül nagy forgalmat eredményezett az ide került népszerű, ismeretterjesztő könyveknek.

5./ Egy-egy nagyon kedvelt könyvcsoport kiemelése.

Példák:

Uj könyveink. /Állandó ajánló polc/.

Világtörténelem regényekben.

Mai nyugati irodalom.

Mai magyar költők.

Célunk ezekkel az volt, hogy megkedveltessük az ajánló polcra való választást, s hogy a bemutatással tájékoztassuk olvasóinkat az illető csoportba tartozó könyvek felől.

Az olvasók igényeit azonban csak úgy lehet tökéletesen kielégíteni, ha kiállításainkat, témapolcainkat körültekintően, sokféle eszköz felhasználásával készítjük.

Tegyük a könyvek mellé ajánló jegyzéket, képet, térképet, újságot, folyóiratot, utaljunk filmekre, lemezekre, zenedarabokra, használjuk fel, és ha tehetjük készítsünk is jó plakátokat, törekedjünk sokoldalú ismeretek nyújtására.

Fontosak a tárgyi eszközök is.

Kiállítást rendezhetünk egy üresen maradt polcon, félpolcon, asztalon, állványon, ablakban vagy kirakatban, a falon elhelyezett, könyvkiállításra is alkalmas táblán, kiállítási tárlóban vagy könyvszállító kocsiban.

A felirat legyen rövid, vonzó, találó. Néha mellőzhető, mert helyettesíti egy-egy jó könyvcimlap.

Jelentősége van annak is, ha a könyvtáros közelében van egy hely, ahol állandóan talál könyveket a látogató, amit feltétlenül megnézeget a könyvek leadása vagy kivétele előtt vagy után, mert központi helyen van, s a könyv-

táros tájékoztatását is igénybe veheti. De jelentősége van az új formáknak, az új helyen, más-más anyag közelében elhelyezett "meglepetés"-kiállításoknak, amit már csak azért is megnéz a böngésző, mert "múltkor nem volt itt."

Számadatokat szeretnék közölni arról, hogy milyen jelentős szerepe van a könyvkiállításoknak, a címlappal kifelé fordított vagy kinyitott könyveknek, a témapolcoknak,

Egy kevésbé forgalmas napon, amikor a kölcsönzés dolgozói jól szemmel tartják a látogatókat, pontos feljegyzéseket tudtak készíteni, a következő volt a kiállított könyvekből választott kölcsönzések száma:

Összesen kölcsönzött könyv:	530 kötet
ebből hosszabbítás:	<u>112 kötet</u>
Kiállított könyvekből elvittek:	<u>118 kötetet</u>

Összesen 200 kötet könyvet állítottunk ki aznap különféle ajánló polcokon és a polcok végén. Tehát az új kölcsönzés 28,5 %-a került ki a kiállításunkból választott spontán válogatásból! Még érdekesebb lenne ez az adat, ha kimutathatták volna, hogy az egyéb módon választott könyvek közül mennyi a kötelező olvasmány és az olvasóterv, valamint a könyvtáros személyes ajánlása alapján elvitt könyvek száma. A kiállításból elvitt 118 kötetet azzal a számmal vethetnénk össze, amely a semmiféle módon nem irányított könyvkiválasztást mutatja. Így lenne igazán felmérhető, hogy milyen nagy segítséget nyújt az olvasóknak a témapolc, az alkalmi kiemelés, vagy az üresen maradt polcokon való "kiforgatás".

Végül felsoroljuk még egy-két jól sikerült ajánlópolc segédeszközét, illetve tartozékát:

A "Szülőknek a nevelésről" polc közelében barátságos olvasósarokban, kis asztalon a Család és Iskola című újság számait helyeztük el. /Gyakran leültek az olvasók ehhez az asztalhoz./

A Lengyel irodalom című ajánlópolcot Varsó jelvényét és varsói képeket bemutató tablóval díszítettük.

A Könyvtári Esték előtt rendezett kiállításon a kiített kötetek mellett olvasható volt a plakát, a meghívó és bibliográfia.

A Készítsd el magad című gyermekkönyvtári kiállításban nemcsak könyveket, hanem elkészült kézimunkákat is bemutattunk.

Az "500 éve koronázták királlyá Hunyadi Mátyást" című reprezentatív, zárt kiállítás közelében egy könyvszállító kocsiban Hunyadiról és koráról szóló kölcsönözhető könyveket is elhelyeztünk.

A Kuba nemzeti ünnepe című kiállítást képeken kívül térképpel is illusztráltuk.

Gévay Ágnes

EGY GYERMEKRENDEZVÉNY TÖRTÉNETE.

Könyvtárunkban a kölcsönzési anyag téma szerinti csoportosítása után az eddig kedvelt és sokat olvasott állattörténetek forgalma visszaesett. A tünet magyarázatán nem kellett sokat töprengenünk. Ez a témacsoport félreeső helyre, a szépirodalom egyéb csoportjaitól elszakítva, a kézikönyvtár közvetlen szomszédságában talált otthonra. Ebből a felismerésből következett, hogy tennünk kell valamit a "kiközösítés" ellensúlyozására.

Mi lenne a leghatásosabb módszer?

Kiállítást rendeztünk az előcsarnokban elhelyezett két tárlóban, "Barátaink az állatok" címen. A kiállítás rendezésénél gondoltunk arra, hogy a regényeken kívül helyet kapjanak a témához illő versek és ismeretterjesztő művek is. Ugy tapasztaltuk, ez tetszik a gyerekeknek. Érdeklődésük elsősorban a kiállított művek iránt növekedett, majd hamarosan túlnőtt azon. Kérdéseikre nem tudtunk elég sok könyvet ajánlani. Ezt is, azt is olvasták már.

Lelkesedédük adta az ötletet, hogy a témakörrel továbbra is foglalkozzunk most már könyvtári délután keretében. Gyermekrendezvényeink éves tervében

egyébként is szerepelt egy biológiai jellegű ismeretterjesztő előadás, - így lett a következő könyvtári délután foglalkozásának tárgya a Velencei-tó madárvilága.

Meghívóinkra 65 felsőtagozatos gyermekolvasó gyűlt össze március 14-én, szombaton délután 4 órakor a könyvtár előcsarnokában. A könyvtári délután előadójának egy, a témában jártas, középiskolai tanárt kértünk fel. Ezt a gyermekfoglalkozást kivételesen nem a könyvtárban tartottuk, hanem, az előadótanár meghívására, a József Attila Gimnáziumban, ahol a gyermekeink nemcsak sok új érdekes dolgot hallottak, hanem gyönyörködtek is a náderdő sok kedves lakójának kitömött példányában.

Az előadás, a gyermekekkel folytatott beszélgetés és a filmvetítés, amely az előadást kísérte, /"Egy nyári nap a Velencei-tavon című keskenyfilm/ természetesen felidézte eddigi ismereteiket, segített abban, hogy a kiállítás és az előadás meghirdetése kapcsán olvasott könyvek is beleilleszkedjenek ismereteik rendszerébe. Sokakban pedig éppen ez a könyvtári délután kelte fel az érdeklődést a természet világának rejtelmei és a róluk szóló könyvek iránt.

A **Várccun**: közelében fekvő Velencei-tó színes, madárvilága joggal számíthat a **székesfehérvári** gye ... érdeklődésére, szeretetére, akik talán nem is **sok** év múlva védői lesznek a tó élő kincsének, ritkaságainak.

Molnár Istvánné

HOGYAN AJÁNLJUK AZ ÚJ VERSESKÖTETEKET?

Könyvtárunkban az ajánló polcok mellett egyre több kiállítást rendezünk. Ezekkel egy-egy évfordulóval kapcsolatos vagy bizonyos témakör irodalmára hívjuk fel az olvasók, a könyvtárlátogatók figyelmét, Így is segítjük őket a keresésben, a könyvek kiválasztásában. Természetesen, igyekszünk állandóan szem előtt tartani az olvasói igényeket is, és munkánkban azokat messzemenően érvényesítjük. Így született meg kezdetben az a gondolat, hogy olvasóinkat folyamatosan tájékoztatnunk kell az újonnan megjelent verseskötetokről.

Rendelkezésünkre áll egy 100x130 cm méretű, 3 cm-es közökkel kiképzett farácstábla, amelyen beakasztható alumínium-tartók segítségével könyveket lehet kiállítani. Néhány utóbb megjelent könyvjegyzék alapján izléses, könnyen áttekinthető tájékoztatót állítunk össze, melynek első részében az önálló köteteket, második részében az antológiákat soroljuk fel betűrendben. Az önálló köteteknél a költő nevét, az antológiáknál pedig a kötet címét emeljük ki. /A jegyzéket nem írógéppel, hanem kézirással, nyomtatott betűvel, tussal készítjük, színes aláhúzásokkal, mert ez jobban olvasható, feltűnőbb./ Hogy jobban felkeltsük az olvasók érdeklődését, minden címnél közlünk még valami megjegyzést is a költőről vagy a kötetről.

Pl. GARCIA LORCA, Federico, spanyol költő és drámaíró /1899-1936/
válogatott művei

SOMLYÓ György: Szemfényvesztő fügefafa; József Attila-díjas, /1920- /

SZABÓ Lőrinc: A huszonhatodik év. Lirai rekviem százhusz szonettben.
/1900-1957/ Szász Endre illusztrációival.

Az így készült jegyzéket a rácsra erősítjük, s melléje a felsorolt könyvekből 5-6 kötetet. Ezek kölcsönözhetőek. A kiállításból kiemelt könyvet természetesen azonnal újjal pótoljuk.

Eddigi tapasztalatunk, hogy ez a tájékoztatási módszer jól bevált. Látogatóink megkedvelték: nemcsak a versszeretőknek szerzett örömet, hanem a versek iránt eddig közömbös olvasóknak is felkeltette már az érdeklődését.

Hegedüs Éva

B E S Z É L G E S S Ű N K

A könyvbarát mozgalomról.

Három esztendeje indult utjára a tömegszervezeteknek ez a közös mozgalma. Célja a falusi könyvtárak társadalmi erőforrásból való támogatása, a könyv megszerettetése, az olvasási igény növelése. Három esztendő nagy idő, azonban a mozgalmakat nem évekkal, hanem elért eredményekkel mérjük, - s azok minden kétséget kizáróan születtek megyénkben is. Elsősorban a termelő- és földművesszövetkezetek a segítők, főleg a könyvállomány növekedésének a segítői. S ha már a könyvbarát mozgalom eredményeit soroljuk, kiemelten kell említenünk az író-olvasó találkozók és az irodalmi estek megszaporodott számát, - a könyv barátainak ezeket az "ünnepnapjait".

Ezek eredmények és ezek tények. Első látásra reménykeltőek és biztatóak, de sajnos csak az első látásra... Ugyanis, ha beszélgetéseink megszokott őszinteségével egy kicsit az eredmények mögé nézünk, már lankad a lelkesedés.

Hogy miért?

Nemcsak arról kell beszélünk, hogy igen sok községben szinte egyáltalán nem működik a könyvtárnak és a tömegszervezeteknek ez a kis munkaközössége, hanem arról is, hogy sok községben ugyan látszatra összejött, össze is ül időnként, - de az összes tevékenysége ebben merül ki; ezért nem tudták még a mozgalom célkitűzéseit a folyamatos hétköznapi munka kisebb-nagyobb konkrét tetteire felváltani. S, hogy mégis vannak eredmények, az főleg a megyei és járási könyvbarátbizottságok munkáját dicséri, - ha ugyan az egyenetlen fejlődést dicsérni lehet... S ezen az egyenetlenségen főleg azt kell érteni, hogy felsőbb szinten is csak fellángolások, csak nekibuzdulások vannak...

Mégis, ha a könyvbarát mozgalom alapvető célkitűzéseiből indulunk ki,

nen itt kell keresni a hibát, ugyanis ezek a célkitűzések a falusi könyvtárra vonatkoznak, tehát a falusiak; - a helyben élők, a község problémáit ismerők válhatnak elsősorban a könyvek megszerettetésének apostolaivá. Elsősorban csak a helyi könyvbarát bizottságok válhatnak a célkitűzések megoldóivá. S itt meg kell jegyeznünk azt is, hogy az a könyvbarát bizottság dolgozik jól, amelyik nem általában, lényegében beszél "könyvállomány fejlesztésről", "olvasótoborzásról", "irodalmi propagandáról", hanem hétről-hétre kitűz egy-egy újabb feladatot, olyan kisebb vagy nagyobb akciót, amelyeknek megvalósításával közelebb juthat a község a mozgalom célkitűzéseinek megvalósításához. Tehát a könyvbarát bizottság nem ülésező, hanem cselekvő testület kell, hogy legyen. Ha nen az, könnyen hasonlatossá válik a Móricz Zsigmond által megírt "esőleső társasághoz", - a könyvbarátmozgalomra vonatkoztatva a mindent felülről várókhöz. S. hogy a hasonlatnál maradjak, a felülről jött eső nagyban elősegíti a termést. Elősegíti, de csak akkor, ha a talajt megfelelő módon megmunkálták.

Hasznos lenne, ha a könyvbarát bizottságok önkritikus szemmel vizsgálnák meg eddigi tevékenységüket, a "kevesebb szó, több tett" lenini elvét szem előtt tartva.

Vitathatatlan, hogy falusi könyvtáraink az elmúlt esztendőben sokat fejlődtek, nagyon sok könyvtár került jobb, kultúraltabb környezetbe. De vitathatatlan az is, hogy sok község van még, ahol a könyvtár kedvetlen elhelyezése akadályozza ma is az érdemi olvasómozgalom kialakulását. Nem egy esetben az új művelődési otthonok építésénél is megfigyelhetőnek a korszerű követelményeknek megfelelő könyvtárhelyiségről. A könyvbarát mozgalomban **résztvevő tömegszervezeteknek** kell következetesen harcolniuk azért, hogy a falu fejlesztési terveiben ne tekintsék mellékes szempontnak az olyan könyvtárhelyiség biztosítását, amely nemcsak a gyorsan növekvő állomány elhelyezésére alkalmas, hanem az erősen fejlődő, korszerű kölcsönzési forgalom lebonyolítására is... S ahol megfelelő a

helyiség, ott még megfelelőbbé lehet tenni a külső és belső csinosítás társadalmi munkájának megszervezésével.

Az olvasótoborzásnál nem szabad megfeledkezni arról, hogy a cél nem a "beiratkozott tagok", hanem az olvasók számának növelése. Megemlítjük pl. a mozgalomban részt vevő termel^őszöv. az anyagi támogatáson kívül azzal is segítheti a községi könyvtárat, hogy a tagság rendszeres olvasóvá váljon.

Ez csak néhány felvetett gondolat. De ebből is, - úgy hiszem - láthatjuk, hogy akad tennivaló bőven. Tennivaló, amihez kész receptet nem adhatunk, - mert a helyi adottságok döntenek el, hogy mit - mikor - hogyan kell cselekedni.

Talán még csak annyit, hogy mielőtt egy községi könyvtáros a magárahagyottságáról beszélne, - gondolja meg, - kereste-e a segítő társakat? Gondolt-e a könyvbarát-mozgalomban rejlő lehetőségekre?

Csukly Alajos

AZ OLVASÓK GARANTÁLJÁK...

Hétfő esti kölcsönzés a könyvtárban. Tizenöt - húsz olvasó válogat a legújabb könyvek között. A sarokban három fiatal, halkan beszélget. Húsz év körüli KISZ-tagok: általában ők olvasnak legtöbbit. Néhány szőfoslány megüti a fülemet, érdekelni kezd, jobban odafigyelek.

- De hátha be sem nevezett az idén?

- Hogy képzeled? Tavaly elsők lettünk, most meg be sem nevezett volna?

- Gyerekek, ez lehetetlen - szól hozzá a harmadik.

- No, majd eldől ez rögtön. Várjatok, megkérdezem - határozza el a kételkedő, s máris hozzán lép:

- Tanár elvtárs, csak egy kérdés: beneveztünk az idén is a könyvtári versenyre?
- Igen! - És mindjárt a legnehezebbje szakad ki belőlem: A TSZ-dolgozók 60%-át kellene bevonni az olvasásba... Talán nem tudjuk maradéktalanul teljesíteni... Nincs aki segítsen. Beiratkozott TDZ-tagok sem olvasnak rendszeresen.
- Nem baj, azok **ügyem** érnek rá, Olvasunk mi helyettük is - bizonyodik Szalai Jóska, aki minden héten ott tölt egy-egy órát a könyvtárban.
- Ne tessék rossz néven venni, nem értem, miért nincs semmi nyoma itt a tavalyi eredménynek, vagy annak, hogy most is versenyben vagyunk...
- Hiszen az olvasók nagy része így nem is tud semmit az egésztől - jegyzi meg éllesen Zoli. - Ki kellene írni nagy betűkkel a könyvtár ajtajára!
- Igazatok van, kiírjuk! Azt mondjátok, ez hasznos lenne a versenyben?
- Már hogyné lenne az! Ha egyszer elsők lettünk, érdemes lenne megtartani!
- Csak nem hagyjuk a könyvtárunkat lemaradni... És a többiek is; az emberek nem lennének közönyösek.
- Mit kell hát tennünk? - tüzel a harmadik. - Mit segíthetünk?
- Köszönöm fiuk - mondom boldogan. - De üljünk csak le, és beszélgessünk meg mindent szép sorjában.
- Alig hangzik el néhány szó, már nem négyen, hanem tizenketten tárgyaljuk a könyvtár dolgait. Milyen jó érzés, hogy nem egyedül az én problémám ez többé!
- Tehát megnyerjük újra - zárja le Jóska a beszélgetést, mintegy megismételve maga előtt, hogy el ne tévesszük a célt, hangjában nem kis bizakodással.
- És ebben a többiek sem kételkednek, hiszen ők, maguk az olvasók akarják.

Viszontlátásra művelődési autó...

Ünneplőbe öltözött, vékony, barna asszony siet ki üdvözlésünkre a zsúfolásig megtelt tanteremből. Lengyel Lajosné, a tanítónő.

- Többen már be sem férnénk - nyújtja a kezét elégedetten, s alig tudja leplezni a szája sarkában bújkáló büszke kis mosást,

Amikor a Megyei Könyvtárban szóbakerült a művelődési autó műsorának tervezésénél Velence-Ujtelep, még csak annyit tudtunk, hogy lelkes könyvtáros és jól működő fiókkönyvtára van. Igaz, nem külterületi település, mint ahova általában a művelődési autó irodalmi műsort visz, hiszen nem messze a falutól, a főközlekedési útvonal szürke betoncsikja mellett kerül el.

Annál meglepőbb volt a tanítónő izgalma az irodalmi rendezvény hallatán. Hiszen szórakoztató, műsoros előadás sem volt még itt soha, nemhogy író-olvasó találkozók! Vajon eljönnének-e az emberek? A faluba is csak páran gyalogoltak be közülük, amikor Molnár Gábor, a közkedvelt afrikai utleírások írója találkozott a velenceiekkel. Igaz, máig is emlegetik széltében - hosszában a "nagy vadász" kalandos történeteit.

Lengyel Lajosné, helyesebben a Lengyel házaspár vállalkozott az "úttörő" feladatra, hogy megszervezik az újtelepiek és a Fejér megyei irodalmi csoport találkozóját.

Noha személyesen ismerik az egész települést, ekkora érdeklődésre ők sem számítottak.

A község párttitkára szabadkozva igyekszik utat nyitni az előadóknak a tömegben: - Pedig ez a nagyobbik tanterem... - De látszik rajta, hogy ezúttal ő sem veszi zokon a tolongást.

A bejáratnál a könyvkiállítás körül álldogálnak az emberek. A helyi földművesszövetkezeti bolt könyveiből állította ki a legjobbakat Lengyel Lajos. A helyszínen vásárolni is lehet. Innen vándorolnak aztán kézről-kézre, majd a zsebekbe, táskákba a Pirkadás című antológiák is.

Amennyit hoztunk, mind gazdára talált.

Aztán elcsendesül a terem. Kíváncsian várakozó pillantások szegeződnek az irodalmi csoport képviselőire, Bokros Jánosra és Pesti Jánosra. Szá-
rakra ezek a "nehéz" percek. Az ismerkedés után azonban szemlátomást feloldódik a hangulat. Az első, bátortalan tapsot egyre erőteljesebb követi. Néhányan még egy-egy közbeszólást sem átallanak "megereszteni". Az Irodalmi Színpad közreműködő tagjai, Halász Ilona és Walter Mária hősiiesen küszködnek a pillanatnyi lámpalázzal. Nem csoda, hiszen ez az első nyilvános szereplésük a Pirkadás Színpad megalakulása óta. A közön-
ség hálásan, bátorítón tapsol, és egyre szebben, egyre magabiztosabban szárnyalnak a verssorok.

A műsor után az emberek gyűrűje veszi körül az előadókat. Kérdeznek, mesélnek, érdeklődnek, - különösen a könyvtári olvasók. Érdekes, amikor "hivatalosan" feltették a kérdést, senkinek sem volt mondanivalója. Hamar kiderül a tartózkodás oka: így jobban lehet beszélgetni - mondják egyszerre többen is, és közben rá-rápislognak a markukban szorongatott könyvtombola jegyekre. Egy-egy szerencsés nyertes előtt már 5-6 könyv is sorakozik a padok tetején.

Késő estére jár, amikor indulásra kész a művelődési autó. A már sötét iskola előtt még mindig álldogálnak egy páran.

- A viszontlátásra!

- Viszontlátásra... Eljöhetnének máskor is! - igyekeznek túlkiabálni a motor zúgását.

Csaba Orsolya

E Z T L Á T T U K

SZÉP KIVITELŰ KÖNYVTÁRI PLAKÁT - ÖT PERC ALATT...

A könyvtáros előtt hatalmas fehér műszaki karton. Szinte elfoglalja az egész asztalt. Körülötte kisebb-nagyobb üvegekben színes tinta, tus, apró tubusokban tempera, Vonalzó. Nem nehéz kitalálni: itt könyvtári plakát készül. De sehol egy rúd-stoll vagy ecset. Talán csak nem zsinóriró tollal vagy - uram bocsá' - ceruzával fog majd hozzá...? Nem! Az írószer, ami előkerül, nem található meg egyetlen papíruzeltben sem, a kereskedelem nem árusítja. Esetenként készíthető el házilag, még csak különösebb ügyességet sem kíván, S micsoda szerencse, anyaga éppen falun szerezhető be a legkönnyebben.

- Van elég kukoricaszár - mondja a könyvtáros. - Egy ceruzahosszúságu darabot vágok belőle, ahol nem görcsös a szár. Ebből legalább hat toll kihozható.

- Mivel formálsz ki ilyen szabályosan?

- Bicskával. Ékalakúra faragom, ügyelve arra, hogy a szár külső, cellulózburkával ez az ék párhuzamosan álljon. Azért fontos ez, mert a szár belső, lazább szerkezetű anyaga nem bírná ki a nyomást, amellyel írás közben a papírnak feszítjük. Amilyen széles az ék, olyan lesz a betűk maximális vastagsága. Szépen árnyalt, egyenletesen vastagodó-vékonyuló betűformák írhatók ezzel az eszközzel. Az ék két széle zsilettel jól levágható a kívánt szélességre. Ennyi az egész. És még egy jó tanács: írás előtt néhány perccel ajánlatos bemártva áztatni abban a folyadékban, amelyet használunk. Így megpuhul egy kicsit, és szebben, egyenletesebben fog.

- Melyek a legjobban bevált festékanyagok?

- Használható minden színes tinta, tus, de talán legszebb eredményt kaptam a kellő sűrűségre kikevert temperával. Mondanom sem kell, hogy egy tollat csak egyszínű írásra használhatunk. Ezért annyit kell kifaragnunk, ahány színnel és betűvastagsággal dolgozni akarunk.

- Köszönöm - mondom Tanza Jánosnak - a megye könyvtárosai bizonyára örülnek majd ennek az újításnak.

KÖNYVMENTOK

CSAKNEM HARMINC KÖTET sérült könyv magasodik félreállítva az egyik asztal sarkán. Nem kell sokáig várakozniuk a javításra. Csak tegnap szedte őket össze a könyvtár könyvkötő aktivája, s ma, a kölcsönzés befejezése után már kézbe is veszik őket. A fiatal ragasztómester most készíti elő a munkaeszközöket. Csomagolópapírral borítja be az egyik félreeső asztalt, nehogy valami baja essék, s máris megkezdődhet a ragasztás.

VARGA István nyolcadik osztályos tanuló nem szívesen adja át másnak az ecsetet. A ragasztást mindig ő végzi, azt mondja, ez a legkényesebb, nem engedheti meg, hogy hozzá nem értők esetleg bemaszatolják a könyvet ott is, ahol azt nem szabad.

- A lapszámokat más is ellenőrizheti, - mondja - ahhoz nem kell akkora gyakorlat. S igaza van, megnézünk néhány visszahelyezett lapot: szép, igényes munka. - Csak ketten csináljátok? - kérdezem. - Akad néha egy-egy kibicelő is - feleli mosolyogva - hadd nézzék! Ő sem állandó tag - mutat a mellette ügyködő kis szőke gyerekre, aki a kihullott lapokat illeszti a helyére, - mégis csinálja.

TANKA JÁNOS könyvtáros ezalatt elkészült a napi statisztikával. Az asztalunkhoz lép, ellenőrzi az elkészült könyveket. Megkérdezem, milyen ragasztót használnak. - Gesztenyeliszttel készítjük, minden háztartási boltban kapható kilogrammonként 14 forintért. Vizben oldható, nagyszerűen köt és ami nem mellékes: teljesen szagmentes. Eddigi tapasztalatunk szerint fél kilogrammot használunk fel egy évben.

MEGNÉZZUK a rokkant könyveket: nagyrészüket ifjúsági mű. Ezek használódnak leginkább. Évente körülbelül másfélszáz kötet életét hosszabbítjuk így meg, dicsekszik Tanka János - s ezt a fiatal könyvmentőknek köszönhetik az olvasók.

Neményi László

PILLANATFELVÉTELEK o l v a s ó k r ó l

az objektív mögött: Tanka János

Fél órája válogat a szabadpolcon egy ifjú de régi olvasó.

Végre megszólal:

- Nem érten, egyetlen jó könyvre nem találok. Hány könyv is van most bent a könyvtárban?

- Kétezercétszáz.

- És az olvasóknál?

- Éppen nyolcszáz: most volt állományellenőrzés.

- Akkor érten. A legjobbak éppen kint vannak, ugye?

Tizenhét éves leány, régóta böngészget a könyvekben. Segíteni akarok neki, elfogadja. De az ajánlott könyvek közül egyet sem.

- Ah, ez unalmas lehet... Ebben alig van párbeszéd... Apróbetűs, túl vastag.

Nem kell!

Barátnője hoz be egy gyenge, de megkapó című könyvet. Meg sem nézi, rácsap:

- Ez az! Ezt viszem ki!

"Szerelmes könyvet" kér egy asszonyka. Többek között a Vörös és feketét ajánlom.

- Hagyja el, hallottam róla. Hiszen nem is lesznek az egymáséi.

Nem kell!

Dr. V.E. kislánya levelet bont ki: melyik könyvet kéri az édesapja. Mielőtt átolvassán, odanyújtok neki egy kötetet, hogy azt is vigye el apunak.

- De hiszen éppen ezt kéri apu! - csodálkozik a lányka.

- Pedig nem beszéltem vele, eltaláltam!

Érzi, hogy állásánál fogva is az olvasók között lenne a helye. Enlitem neki a beiratkozást. Mentegetőzik:

- Küldjön akármit, de ne haragudjék, ha elfelejtem visszaküldeni...

Nyugdíjas termelőszövetkezeti tag forgatja a Jókai-sorozatot.

- Bátyán, nézze csak ezt a Nagy Círok könyvet! - mutatok rá és a kezébe adom.

- Hagyja csak, elég öreg vagyok már ahhoz, hogy magam válogathassak magamnak!

/De miután belelapozott, kivitte.../

"Nemi élet kérdései" című könyv időnként el-eltűnik a polcraól, de vissza is kerül mindig. Egy cédula van benne: "Ez a könyv is közvagyon, visszahozása becsület dolga. Ide tedd vissza!" Kényszerűségből ugyan, de jól bevált kísérlet. Talán a jövő kölcsönzésének egyik módja a szocialista társadalomban?...

Több nyelven beszélő, már nem fiatal asszony. Rengeteget olvas. Szívügye: legyen egyre szebb a könyvtárunk. Bottal jár, mégis négy-öt helyre hordja szét a könyveket. Igazi lelkes aktiva. Könyvtárbizottsági elnöknek ajánlom.

Öregedő szomszédasszonyom sokat olvas. Csak neki hordok személyesen könyvet. Oly természetesen találja ezt, mint a tyukjai etetését.

Ha üres kézzel érkezem haza, nem hagyja szó nélkül a dolgot:

- Ejnye tanár úr, ma elfelejtett könyvet hozni nekem - figyelmeztet a kötelességenre.

/Röstellen, hát visszamegyek.../

Tanka János

A Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár gyermekrészlegének hirdető tábláján február vége felé az alábbi felhívás jelent meg:

PAJTÁSOK - FIGYELEM!

AZ ISKOLAÉV BEFEJEZÉSE UTÁN KIRÁNDULÁSRA HIVUNK BENNETEKET. AZ UT CÉLJA, SZÉKESFEHÉRVÁR KÖRNYÉKÉNEK VALAMELYIK TERMÉSZETI SZÉPSÉGEKBEN GAZDAG VILÁGÁNAK MEGISMERÉSE.

A KIRÁNDULÁSON AZOK A PAJTÁSOK VEHETNEK RÉSZT, AKIK AZ ALÁBB FELSOROLT FELTÉTELEK TELJESÍTÉSÉVEL A LEGTÖBB PONTOT SZERZIK AZ ISKOLAÉV VÉGÉIG:

- 1./ BEIRATKOZOTT OLVASÓJA A GYERMEKKÖNYVTÁRNAK: 1 pont
- 2./ UJ OLVASÓT IRAT BE A GYERMEKKÖNYVTÁRBA: 3 pont
- 3./ NEM KELL FELSZÓLITANI IRÁSBAN A KÖNYVEK VISSZAADÁSÁRA : 1 pont /havonta/
- 4./ KÉSEDELMES OLVASÓTÓL VISSZAZOZZA A KÖNYVEKET : 2 pont
- 5./ AZ OLVASOTT KÖNYVEK IRÓJÁT ÉS CIMÉT FELJEGYZI EGY KÜLÖN ERRE A CÉLRA REND - SZERESITETT FÜZETBEN, S EZT HAVONTA EGY - SZER BEMUTATJA A KÖNYVTÁROSNAK : 2 pont /havonta/

A VERSENY MÁRCIUS 1-ÉN INDUL.

SOK SIKERT KIVÁNUNK A PONTGYÜKTÉSHEZ MINDEN PAJTÁSNAK, HOGY A TANÉV VÉGÉN MINÉL TÖBBEN INDULHASSUNK A SOK SZÓRÁKOZÁST IGERŐ KIRÁNDULÁSRA.

A VÖRÖSMARTY MIHÁLY MEGYEI
KÖNYVTÁR GYERMEKKÖNYVTÁRA

MÁR HUSZONNYOLC PONTJA VAN...

AZ IFJUSÁGI KÖNYVTÁR előterében a nagy falitábla előtt kis ember áll - a könyvtár egyik olvasója. Már nem kisfiu, de még nem is fiatalember. A kezében sárgafedelő notesz. Elmélyülten jegyezget. - "Pajtás, segíts a könyvtárnak! Még mindig nem hozták vissza a könyveket... Figyelmeztess őket! Ez a felirat és fölötte a rajz nagy halom könyvön az igazak álmát alvó rendetlen pajtás képe, amint lassan beszövi hálójával a pók, őt is, a könyveket is - félév óta mit sem változott. De változnak a papírcsikokra írt nevek és laccimek, hetenként cserélődnek a tábla közepén...

- Dörömbözi Zoltán, a Május 1. téri Általános iskola hetedik osztályos tanulója - mutatja be Molnár Istvánné gyermekkönyvtáros a kis versenyzőt, miután az a kabátja zsebébe süllyesztte a noteszt és a ceruzát. Mert Zoli nemcsak szorgalmas elvasója a könyvtárnak, hanem az ifju olvasók pontgyűjtő versenyében is tevékenyen részt vesz. Egy késedelmes olvasótól visszahozott könyvekért két pont jár. - Már 28 pontja van - dicsekszik vele a könyvtáros és hozzáfűzi: - Zoli nagyon komoly és szerény fiu, nem szívesen beszél magáról.

BELÉPUNK A SZABADPOLCOS TERBE, s barátunk máris jól érzi magát a fénycsővilágításu, derűshangulatu helyiségben. - Otthon is van több mint száz saját könyvem, - mondja - Édesapámtól gyakran kapok ajándékba, de magam is veszek néha, amikor megtetszik valami a kirakatban és van éppen annyi pénzem. De amennyi könyv itt van, annyit soha nem tudnék megvásárolni. Ez természetes. Megkérdezzük, mióta könyvtári olvasó. - Három éve hozott el magával Kerekes Peti, - itt elmosolyodik, - most meg én hozom vissza őt a könyvtárba, mert időközben elamaradt... Molnár Istvánné kezébe veszi Zoli olvasási naplóját. Kiderül, hogy márciusban nyolc könyvet olvasott el a könyvtárból. A címek alatt a regények szereplői és rövid tartalmi ismertetés emlékeztetőül. - Ezt nem kötelező vezetni, de így egy év múlva is tudom majd, hogy mit olvastam, - jegyzi meg Zoli. - De mikor érsz rá ennyit olvasni? Hogyan egyezteted össze a tanulással? - Délután mindig a leckével végzek először, - mondja - aztán mindig akad valami segiteni!

való is otthon. A srácok sokszor hívnak játszani. Ha megyek is velük, nem mindig érdekel annyira, mint egy-egy jó könyv. A Géza utca és Kadocsa utca sarkán szoktunk focizni, az klassz! Abból ritkán maradok ki. Igazi jó grund, ha nem is olyan mint a Pálutcai fiúké. Azt tetszett kérdezni, hogyan egyeztetem össze az olvasást a tanulással? Jól. Történelem órán gyakran jelentkezem. Ott elmondhatom, amit a könyvekből tudok. Talán ezért is a kedvenc tantárgyam... a magyarnál is jobban szeretem.

FŐLEG UJ OLVASÓKAT TOBORZOTT eddig a versenyben. Barátait, osztálytársait hozta el s egyszer az egész őrsöt is a könyvtárba. Az iskolában jeles tanuló. Év végére szeretne kitűnő lenni. Villamossági, rádiós könyvek iránt érdeklődik, szakközépiskolába készül: elektromérnök lesz vagy technikus. Mi jókívánsággal búcsúzunk tőle: találjon minél több kedvérevaló könyvet a könyvtárban, érjen el sikereket a tanulásban, s érezze jól magát majd a nyerteseknek rendezett nyári kiránduláson!

Neményi László

FIGYELEM!

Azok a könyvtárak, amelyek nem rendelkeznek még megfelelő névtáblával, S z a b ó P á l feliráskészítőnél megrendelhetik. Címe: Békéscsaba, Garay utca 8. Telefon: 24-91.

Pusztai hiradás.

JANUÁRBAN ez a második kölcsönzés, és na is milyen forgalom van! Sok a gyerek a látogatók között, - viszik és hozzák az idősebbek számára is a könyveket. A felnőttek is szeretnek olvasni, de nagy a tél a pusztán, és a gyerek mégis könnyebben mozog, hát üzennek;

- Kérj valami jó könyvet, aniben sokféle van.

Vagy jön az üzenettel a másik gyerek:

- Jókaitól az Aranyember-t kéri a nagymama...

Azután kiderül az is, hogy a fiatalabb családtagok nemrégén látták a noziban az Aranyember-t, sokat meséltek róla otthon, s kíváncsi lett a nagymama is, özvegy Tóbiás Istvánné.

Elküldte hát az unokáját, az okos nyolcadikos Rózsikát, aki a könyv kérése mellett elmondja, hogy a nagymama bizony sokat olvas... Rózsika megkapja a könyvet, s megkapják a többiek is... Kiürül a szoba, már az utolsó látogató is elment... Csend van. Téli csend... A nyugodni térő nap hideg, szürke fénye még egyszer bevillan a könyvtárszobába... Azaz, hogy pontosabb legyek, nem is kimondottan könyvtárszoba ez, - Pettenden ugyanis csak fiókkönyvtár van. Egy szekrény jelenti a könyvtárat az iskola szertárszobájában, s a szobácska egyben az iskola politechnikai műhelye is.

Egy szekrény 300 kötet könyvvel, - persze ha itt volna mind, de javarésze az olvasóknál van, a 82 olvasónál...

ELMENT AZ UTOLSÓ LÁTOGATÓ IS, most a könyveket rendezgetem, sorolom vissza a behozottakat a szekrény polcaira. A kölcsönzési nyilvántartás is visszakerül a helyére. Ma negyvenketten vittek könyvet... Jó érzés tölt el, tavaly vagy tavaly előtt még álomnak is szép lett volna! Több mint száz kötet könyvet adtam volna ki? Magam is kételkednék ebben, ha nem most számoltam volna össze... A csendben jól hallom, hogy odakint megcsikordul a zár, Bizonytalan kopogás, azután nyílik az ajtó.

EGY ELKÉSETT OLVASÓ lép be nagy jóestét köszönve, azután látom, hogy bizonytalanná válik. Láthatóan zavarja, hogy egyedül van, nem látja maga körül a megszokott arcokat, a csendesebb öregeket, a könyveken vitatkozó

fiatalokat.

- Tessék csak bejönni, Terka néni! - igyekszem oldani zavarát. -

- Köszönöm, csak kiszuszogom magamat, mert úgy siettem. Tudja, nagyon sűrű az út, és sötétedés után a maganfajta öregnek vigyázni kell... Siettem, és látja, mégis elkéstem...

- Tessék csak leülni, - veszen el tőle a szatyrot, amelyben hét könyvet hozott vissza.

- Tetszik tudni, az én emberem most ment szolgálatba, és készítettem neki egy kis ezt-azt. Ezért késtem...

- Nem baj, Terka néni, így legalább nyugodtabban beszélgethetünk.

TERKA NÉNI A LEGSZORGALMASABB OLVASÓ Pettendén. A férje éjjeliőr a tsz-ben, 160 jószág van a gondjaira bízva. Átveszen a könyveket és mindjárt meg is kérdelem:

- Melyik tetszett a legjobban?

- Melyik? Bizony, Nehéz a választás... Nékem mind nagyon tetszett...

Felcsillan a szeme, megered a nyelve.

- Ha szabad így mondanom, a legjobb volt ezek közül a Kárpáti Zoltán...

Nem is az, talán az Emberi sors... Ki is írta?... Vagy nem is tudom, melyiket mondjam... Nem könnyű választani, jó könyv ez mind... - mondja nevetve - a csuda se tudja, hogy melyik tetszett jobban...

- Mióta is olvas maga, Terka néni?

Kicsit meglepődik.

- Mióta? - kérdez vissza. - Mi olvasó család vagyunk, a nővéreim is szeretik a könyvet. Hatvankilenc éves vagyuk, és az a sok könyv, amit már kiolvastam, egész hajórakomány lenne...

- És, hogyan jutott a múltban könyvekhez?

- Hát könyvhöz nem mindig jutott ilyen könnyen a maganfajta ember... A könyv, az mindig nagy érték volt... Az ilyen ember nem is tudta megvenni. Ahol én laktam...

LEHUNYJA A SZEMÉT, MINTHA BEFELE NÉZNE, a régi emlékekbe. Terka néni most nemsze jár. Valahol ott, ahol fájdalmat jelentenek az emlékek is. Már bá-

nom is a kérdést... Terka néni, ha a múltba néz, mindig a fia emlékét veti vissza a fájdalom. Aki 1919-ben vöröskatoná volt, és akit a fehérek kivégeztek... Ezt egyszer el is mesélte, amikor egy olyan könyvet hozott vissza, amely a Tanácsköztársaságról szól. Igen, akkor sirva adta vissza a könyvet...

Terka néni lehúnyja a szemét. Várom, hogy könnyeket mondanak majd megint a régi emlékek... De nem, már ismét csillogva néz rám a két, mindig fiatalos öreg szem, csak a hang fáradtabb egy kicsit, amikor folytatja:

- Régen hogyan jutottam könyvhöz? Ugye ezt tetszett kérdezni? Hát nehezen... A szakszervezet után. Tudja, dohánygyári munkásnő voltam, volt a szakszervezetnek egy kis könyvtára... Nem ilyen nagy választék mint ez.

Már ott is áll a könyvszekrényénél és válogatja a könyveket. Közben én is tesz-veszek... A kiválasztott könyveket beírjuk a kölcsönző füzetbe...

Hat könyvtől duzzad a bőrszatyor.

- No ez elég lesz egy darabig. Mert most rossz az út és nehéz idáig eljutni... De azért jövök ám, mert nagyon jól esett a beszélgetés. Sokat vagyok egyedül... Jaj nem is egyedül, csak magamban... Nem, soha, - javítja ki magát, - egyedül csak az van, akinek nincsenek barátai... Én a könyvekkel barátkozom... És a könyv mindig velem van.

Most már igazán jókedvű. Nevet, nevet... A kezében sulyos szatyor, tele könyvvel.

- Hol is a **bóton**, támaszkodni kell, mert sulyos a tudomány...

ELINDUL A KÖNYVEKKEL... A szobában ismét csend van. Az ablakon át Terka nénit nézem, távolodó alakját elnyeli az est...

Csend van. Pusztai tél. Szikrázó fehér hó beszélget mindenütt a csillagokkal.

Bánkuti Antalné

UJJÁALKITOTT KÖNYVTÁRHELYISÉG SÁRSZENTMIHÁLYON.

FEBRUÁR 21-én fogadta először látogatóit Sárszentmihályon, ujjáalakított otthonában a községi könyvtár. A régi helyiség már szűk volt, túlszűfolt szekrényei nem biztosítottak megfelelő válogatási lehetőséget a megnövekedett olvasótábornak.

MAGAMNAK IS NAGY ÖRÖMET OKOZ, - szólal meg Posta Zoltánné községi könyvtáros - hogy új helyiségbe költözhattunk. S mindezt nem kell bizonygatni: az örömtől és elégedettségtől sugárzó arca, a könyvek között önfeledten válogató olvasók mohó kíváncsisága, ismerkedésük a szabadpolccal, ezt a legjobban bizonyítja. - A régi körülmények között már-már alig volt kedvem a könyvtári munkához - folytatja, - de az új, kedvező viszonyok máris új terveket, elgondolásokat ébresztettek bennem.

- S melyek ezek a tervek?

- Az a tény, hogy könyvtárunk a járás modern községi könyvtárainak sorába lépett, kötelességeket is ró ránk. Eredményeinkkel is a legjobban dolgozó könyvtárak közé szeretnénk felküzdeni magunkat. Ez most a főfeladatunk. Jelenleg mintegy 2200 kötet könyvállománnyal rendelkezünk, és beszerzési keretünk ennek még további jelentős bővítést teszi lehetővé. Tehát a legfontosabb: minél több olvasót szerveznen a könyvtárba.

UJABB OLVASÓK ÉRKEZNEK, kérdéseikkel szinte elragadják tőlem a könyvtárost. Bár a könnyen hozzáférhető polcok maguk kínálják az olvasnivalót, még nem szokhatták meg, hol találhatnak kedvenc könyveikre; szükségük van a könyvtáros segítségére. Megjelenik a helyi tanács vezetősége is. Az elnök és a titkár elvtárs lépnek a helyiségbe, hogy ők is osztozzanak a községbeliek közös örömeiben, s tanúi legyenek az ujjászületett könyvtár indulásának.

- Köszönöm a kezdeményezésüket - szorítja meg kezemet az elnök, - Mintegy 15 000 Ft-ból hoztuk létre, amit itt maga körül lát - mondja büszkén. Körülnézek. A könyvtár elkészült, de apróbb fogyatékok itt-ott még akadnak; a kéménylyuk üresen ásit a frissen festett falon.

- Egy új kályhát kell beállítanunk - kapja el a tekintetemet, - az ablakokra pedig függönyt vásárolunk. Egyáltalán szeretnénk otthonossá, barátságossá tenni könyvtárunkat.

ÖRÖM VOLT LÁTNI ÉS HALLANI mindezeket. Azóta már megszerették új otthonában működő könyvtárukat a sárszentmihályiak.

Viniczay József

A Könyvtáros című szaklap cikkeiből.

OLVASÁSRA AJÁNLJUK

1. A községi könyvtárosok továbbképzésének új rendszere /1.szám 11-23.lap/.
2. Ötletek a könyvtárak népszerűsítésére. /1.szám 31. lap./
3. Társadalmi tanácsok a közművelődési könyvtárakban. /2.szám 59-61 lap./
4. A községi könyvtár szerepe a felnőttek ismeretszerzésében. /2.szám 71-73. lap./
5. A mezőgazdasági szakműveltség terjesztése és a községi könyvtárak. /3.szám 129-137. lap./
6. Tömeges irodalmi vetélkedők. /4.szám 213-215. lap./

 K Ö N Y V T Á R O S A I N K l e v e l e i b ől

Megérte-e a fáradságot?

1964. február 27-én, a mezőgazdasági könyvhónap keretében szakíró-olvasó találkozót rendeztünk. A szervezésben tevékenyen résztvett a községi tanács vb. elnöke, titkára. Meghívókat küldtek szét, és doboltatással hozták tudomására a község lakosságának a találkozó célját, az előadó nevét és az előadás tárgyát. A színhelyen, a könyvtár mezőgazdasági könyvállományából kiállítást rendeztünk. Mivel nem volt elég könyvtámasz, a járási könyvtártól kaptunk kölcsön. A piros drapériával borított asztalokon a témakörök szerint csoportosított, izlésesen elrendezett könyvek, melyeket még feliratokkal és kiemelésekkel is tagoltunk, valóban hatottak, a szemlélők elismerő véleményét váltották ki. Az előadás délutánján könyvvásárt is szerveztünk a bicskei FMSz kiküldött mezőgazdasági könyveiből. A TSz főagronómusát is megkértük, hogy a művelődési házban működő TSz szakmunkás-képző iskola hallgatóit is vonja be az író-olvasó találkozón való részvételbe. A gondos előkészületek ellenére hallottam olyan megjegyzéseket, hogy máskor is szerveztek már a községben hasonló rendezvényeket, ahol az előadó megjelent ugyan, de a közönség... csak igen-igen hézagosan. Most azonban nem így történt. Este hét órára a helyiség zsúfolásig megtelt, és mintegy 110 főnyi közönség hallgatta végig Kazai Gyula kertészeti főfelügyelő előadását a házikert gyümölcsösének védelméről, gondozásáról és egyéb bogyós gyümölcsök termesztési módozatairól. Kazai Gyula közvetlen hangú, példákkal illusztrált előadását - az elhangzott tetszésnyilvánítások alapján - akár reggelig is hallgatták volna a jelenlévők. Az ember ilyenkor szívesen tekint vissza és megkérdezi: megérte-e a fáradságot? Válaszképpen álljon itt csak egy statisztikai adat: a 155 főnyi olvasótábor az előadás hatására 25-tel gyarapodott, az előző havi 24 kötettel szemben pedig 97 kötet mezőgazdasági ismeretterjesztő művet kölcsönöztem az előadás után. Külön említést érdemel egy TSz-tag, aki eddig közelébe sem jött a könyvtárnak, ettől a naptól kezdve pedig rendszeresen csak mező-

gazdasági könyveket vitt; sőt, kölcsönzési idő végén még külön elmagyarázta, hogy mely könyveket ajánl másoknak is olvasásra, mely könyveket nem, és miért. De a könyvtári olvasótáboron belül is többen, aktivizálódtak. A község egyébként is javát látta ennek a találkozónak.

Többen keresték fel a helyi FMSZ boltot, permetező anyagért, s többen kértek tanácsot, hogy a mérgező anyagokat tartalmazó szereket hol és milyen engedéllyel lehet beszerezni. De ami még ennél is fontosabb: akik az elmúlt években - úgymond - hozzá sem nyúltak a fákhöz, úgy várták, hogy teremjenek, az idén tavasszal már ápolták, permetezték őket...

Igen ajánlom a megye ~~községi~~ községi könyvtárosainak hasonló rendezvények szervezését, - de csak alapos előkészítéssel, - és az eredmény nem maradhat el.

Marton Gyuláné

VÁNDORKIÁLLÍTÁSOK IGÉNYLÉSE

Felhívjuk Munkatársaink figyelmét, hogy a Megyei Könyvtártól az alábbi tablókiállítások igényelhetők:

1. Tíz éves a Megyei Könyvtár 1963.
2. Az irodalom helyi hagyományai Fejér megyében. 1963.
3. Milyen mezőgazdasági szakkönyveket olvassunk? 1964.

A kiállításokat a beérkezett igénylések sorrendjében szállítja ki a Megyei Könyvtár művelődési autója a községekbe. A megnyitókat rendezzék munkatársaink ünnepélyes keretek között, használják fel ezeket is a könyvtár, az olvasás népszerűsítésére. Mód nyílik arra, hogy a Megyei Könyvtár előadót biztosít a megfelelően előkészített megnyitókra, ezért már az igénylő levélben jelezzék ezt a kívánságukat is.

B E S Z É D E S S Z Á M O K

TIZENHÉTEZER FORINT értékű könyvet ajándékozott megyénk könyvtárainak az Állami Könyvterjesztő Vállalat. Az ajándékot a megye négy, állományfejlesztésben leginkább elmaradt községi könyvtára kapta.

- 0 -

Ujabb 20 ezer kötet könyvvel gyarapodott megyénk könyvtárainak állománya 1964. január 1. és március 31. között.

- 0 -

TIZENHATEZER beiratkozott olvasója volt 1963-ban a megye szakszervezeti könyvtárainak.

- 0 -

A tanácsi könyvtárakban ez év első negyedében az olvasók száma több mint hatezerrel, a kölcsönzött kötetek száma pedig nyolcvanezerrel volt nagyobb, mint a múlt év első negyedében.

- 0 -

SZÁZNEGYVENEZER FORINTOT fordítanak a községi könyvtárak állományának gyarapítására ebben az évben is a Földművelésügyi Minisztérium.

- 0 -

A múlt évvégi olvasói létszám 82%-a iratkozott be újra az első negyedév során könyvtárainkba. Ez azt mutatja, hogy olvasóink túlnyomó többsége könyvtáraink rendszeres használójává vált.

- 0 -

EDDIGI LEGNAGYOBB FORGALMÁT bonyolította le március 2-án az abai községi könyvtár. Egyetlen kölcsönzési napon, négy óra leforgása alatt 130 olvasó kereste fel a könyvtárat, és 775 kötet könyvet kölcsönzött.

N E M É R T J Ű K, h o g y . . .

...Lajoskomáromban miért folyik még mindig tarthatatlan körülmények között a kölcsönzés. A járás egyik legszebb könyvtárát alakíthatnák ki, ha a Községi Tanács véglegesen lezárná a terem egyik oldalát képező spanyolfalat, s nem használnák továbbra is a könyvtár helyiségét a nagyobb rendezvények alkalmával táncteremnek, ahol italt is mérnek...

... Nagylókon és Mezőszilasán, ahol a könyvvállonány csaknem felét a könyvtáros kénytelen becsomagolva tárolni, a Községi Tanács miért nem biztosítja a könyvtár zavartalan működéséhez az alapvető feltételeket. Ez a helyzet a könyvtárosoknak és a könyvtárba járóknak egyaránt elveszi a kedvét a munkától és az olvasástól.

... miért éppen Dégen nem mutatkozott érdeklődés a mezőgazdasági szakíró-olvasó találkozó iránt? Ugy véljük, nem a községbeliek közönyét, hanem a helyi felelősöket kell hibáztatnunk, akik a találkozó sikeréért legalább annyit tehettek volna, hogy idejében tudomására hozzák a lakosságnak...

... Bodmérön miért nem tudják megoldani a könyvtár megfelelő elhelyezését, amikor a kellő helyiség megvan, csak egyelőre tüzelő és egyéb anyagok tárolására szolgál. Így - sajnálatosan - érthető, hogy március 31-ig az évvégi olvasói létszámnak mindössze 38 %-a iratkozott be újra a községi könyvtárba.

... Tabajdon, ahol évekig jó könyvtári eredményt mutattak fel, március 31-ig mindössze a lakosság 9,2 %-a olvasója a könyvtárnak.

... Vasztélypusztán miért nem engedi be a nevelő a könyvtárat az iskolába, s így - az elhelyezés megoldatlansága miatt - a könyvkölcsönző munkája még mindig szünetel.

H I R E I N K
=====

3
"MÁTYÁS KIRÁLYRA EMLÉKEZÜNK" címmel április 3-án, koronázásának 500. évfordulóján gazdag műsorral örvendeztette meg olvasóit a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtára. Az ifjú érdeklődők a bevezető előadásból megtudhatták, milyen szálak fűzik városunkhoz történelmünk e nagy alakját. Az előadást beszélgetés, majd diafilmbemutató követte, amelyen Mátyás király emlékeivel ismerkedett meg a hallgatóság. Befejezésül a résztvevők megtekintették a Mátyás király kincsei című, tiz különböző múzeum anyagából válogatott reprezentatív kiállítást.

3
A VERSBARÁTOK ESTJÉN, melyet március 28-án rendezett a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár és az Állami Könyvterjesztő Vállalat, Csanády János és Mezei András költő valamint Halda Aliz előadóművész találkozott Székesfehérvár versszerető közönségével.

132
ÉRDEKES ADATOKAT közöl az enyingi községi könyvtár 1964. március 27-i VB-beszámolójában. Az elmúlt év őszén a fennállásának 10. évfordulóját ünneplő könyvtár, - amint erről már korábban beszámoltunk, - átalakítva, korszerű, szabadpolcos térrel fogadta olvasóit. Az intézmény fennállása óta több mint negyedmillió - 253 598 kötet könyvet kölcsönzött, s az évenként beiratkozott, átlag 750 olvasója ez idő alatt egyenként 338 könyvet olvasott el. Az elmúlt 10 évet tekintve, a forgási sebesség 36,2, a törölt kötetek száma 2178, az egész könyvállománynak közel egyharmadát képezi. Egy kötet könyv átlagosan 108 kikölcsönzés után került selejtezésre.

11
FELJUITOTT MŰVELŐDÉSI OTTHONBAN folytatja munkáját a szári községi könyvtár.

2
KÉTHETENKÉNT kerül sor az ifjúsági olvasók találkozására a seregélyesi községi könyvtárban. A fiatalok a könyvtáros vezetésével ismerkednek az új könyvekkel. A foglalkozás könyvkölcsönzéssel zárul.

2
MEGYEI KÖNYVTÁRKÖZI TANÁCS alakult 1964. március 14-én Székesfehérváron.

1
KÖNYVTÁRI BIZOTTSÁG ALAKULT március 8-án Abán. A nyolc tagú társadalmi szervezet feladatául tűzte ki, hogy a községi könyvtár munkáját sokrétűen támogatja.

X
A GYÖRGY OSZKÁR-TÉREN létesített új könyvtárral bővült a városi fiókkönyvtári hálózat. Az új létesítményt máris szép számmal keresik fel a palotavárosi olvasók, ahol gazdag könyvanyag áll a rendelkezésükre.

15
A Megyei Könyvtár két művelődési autójának statisztikája már az első negyedévi összesítéskor kiemelkedő könyvtári és népművelési tevékenységről tanuskodik. Az elmúlt negyedévben összesen 51 ismeretterjesztő előadás, 8 író-olvasó találkozó és 13 irodalmi est megrendezését segítették elő a művelődési autók. A két gépkocsivezető, Kovács József és Vancsik István 33 játékfilmet és az előadókkal együtt 43 ismeretterjesztő filmet vetített a negyedév során. A művelődési autók rendezvényein összesen 7868 ember vett részt, ami a tavalyi egész évi látogatottság 53%-nak felel meg. Ezek a beszédes számok még az elmúlt évinél is eredményesebb kulturális tevékenységre engednek következtetni a megye falvaiban és külterületi lakott településeiben, ahol már ismert és szívesen

látott vendég a művelődési autó.

AZ IFJUSÁGI OLVASÓKKAL VALÓ FOGLALKOZÁS új formáival kísérletezik a seregélyesi községi könyvtár. Az általános iskolás korosztályú olvasók részére rendezett irodalmi matinék műsorát maguk a könyvtár kis olvasói adják: Maaterlinck Kék Madár című mesedramáját olvassák fel, a rendező könyvtáros által javasolt "szereposztásban".

A KÖNYVTÁRI ESTÉK sorozat harmadik előadásán Csanádi Imre költő találkozott olvasóival. A meleg hangulatú szerzői est bevezetőjét Simon István Kossuth-díjas költő mondta el.

A KÖNYVTÁRI ESTÉK sorozat negyedik előadásaként, 1964. március 25-én este fél hét órakor "Az ujságíró jegyzetfüzetéből" címmel Vadász Ferenc, a Népszabadság munkatársa beszélgetett az olvasókkal.

GYÜMÖLCSSTERMELÉS, szőlészeti, kertészeti címmel könyvajánló jegyzéket adott ki februárban, a Mezőgazdasági Könyvhónap keretében a osákvári Községi Könyvtár. Az izléses kiadvány nyomdai úton készült, kétszáz példányban.

A MEGYÉBEN ÉLŐ IRÓK MŰVEIBŐL rendezett sikeres ankétot február 21-én a kápolnásnyéki Művelődési Otthon és könyvtár. A vitavezető Schiffer Péter bölcsész-hallgató volt.

ÚJ HELYSÉGBE KÖLTÖZÖTT április hónapban a kálozi községi könyvtár. A kicsi, sötét helyiség után nagy előrelépést jelent az új, tágas könyvtárhelyiség.

"FELSZÁLLOTT A PÁVA" címmel irodalmi estet rendezett április 24-én este 7 órai kezdettel a kismartoni fiókkönyvtár. A filmvetítéssel egybekötött est során népdalokkal, népi anekdotákkal, népbaladákcal ismerkedhettek meg a hallgatók. A műsort a Megyei Művelődési Ház Pirkadás Irodalmi Színpadán adta.

A MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVHÓNAP keretében a bicskei járás négy községében Etyeken, Felcsúton, Mányon, és Vésztőn tarotnak mezőgazdasági szakelőadást. Legnagyobb érdeklődés Mányon mutatkozott, itt 110 jelent meg. A rendezvények hatására az említett községekben a mezőgazdasági irodalom forgalma érezhetően emelkedett.

ÁPRILIS HÓNAPBAN minden járásban megtartották a községi könyvtárosok szakmai értekezletét.

A FŐFOGLALKOZÁSU KÖZSÉGI KÖNYVTÁRSOK esedékes tapasztalatcsere értekezletét április 20-án, Enyingen tartották meg.

TIZ KÖNYVTÁROS tett sikeres alapítványi szakvizsgát április 29-én, Sárospatakon.

A JÁRÁSI MÓDSZERTANOSOK április 21-én - továbbképzésük keretében a székesfehérvári járás községi könyvtárait tekintették meg.

MÁRCIUS 23-án meghalt SZAPPER ISTVÁN, aki a székesfehérvári Városi Könyvtár első könyvtárosa volt a felszabadulás után.

Ö B Ü Ö
G R E T K R.

Alsókemencepadkai változások.

Bizonyos jelekből arra lehetett következtetni, hogy nagy események állnak a küszöbön. Mondhatnám úgyis, hogy valami lógott a levegőben. Ha még precízebb lennék, úgy nyilatkoztathnám ki, hogy sötét viharfelhők tornyosultak az alsókemencepadkai égbolton. Ilyedék bejelentésre készült Sefcsulák Kázmér is, Alsókemencepadka V.B. elnöke, de közben kitekintett az ablakon, s a mélykék égbolt arról győzte meg, hogy ez jelenleg nagyon stilustalan lenne.

Sefcsulák Kázmér pedig igen vigyázott a stílusára. Tette mindezt azért, mert hites levelezője volt a "Szürkeporvár és vidéke" című napilapnak, s így az ő tollából értesült a szűkebb hon, a mindenkori alsókemencepadkai változásokról. Változások pedig akadtak Alsókemencepadkán bőven. Az ugyanis nem akármilyen község volt. Hivatkozhatok mindjárt a legújabb Lexikonra, amelyis minden hazai községek előtt, már az első kötet "A" betűs fejezetében hordozza a község nevét, sőt még azt is odairták a felsorolt adatok mögé, hogy ö.t. Ez jelen esetben nem az öregtemplom rövidítése, hanem az önálló tanácsé, kit is a két v.b. közötti időszakban Sefcsulák, az elnök testesít meg.

A v.b.-ről csak Kratancsik Mihók érdemes mezőőr hitte egy ideig, hogy volt bírót jelent, - de mióta a háromszáznyolcvanhat alsókemencepadkai benszülött bizalmából ő is tagja lett a testületnek, - tudja már, hogy ez a végrehajtó bizottság.

Bizottság egyébként sokféle volt már a községben, úgymint Legeltetési Bizottság, Könyvbarát Bizottság stb., de azok csak voltak, azokat nem hajtotta senki. Ezt a V.B.-t a tavály téli választások óta végrehajtottam Sefcsulák Kázmér, akinek szerénységét talán a legjobban azzal jellemezhetném, hogy minden gyűlés kezdetén csak úgy véletlenül elővette a belsőzsebéből az újságot, s annyit mondott:

- No nézzük meg emberek először is, hogy mit irnak rólunk, hogy tovább

haladhassunk.

A "Haladhassunk" 1 betűjét a nyomaték kedvéért egy kicsit megkettőzte, s utána olvasni kezdte az újságból a legújabb kemencepadkai változást.

A mai v.b. ülésen elmaradt a szokott felolvasás szertartása, s már ez is azok közé a jelek közé számítható, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy azok a bizonyos nagy események ott állnak a küszöbön. Sefcsulák a megfelelő bevezetést kereste. Az égbolt mély kék volt s azok a bizonyos viharfelhők nem akartak tornyosulni. S azt sem mondhatta katonai nyelven, hogy lőporszagú a levegő, mert azt bárhogy is szimatolta, inkább hagymaszagú volt, mint lőpor. Így nem tehetett mást, mint hős hadvezérként a lényegnél kezdte, Kratancsik Mihóknak szegedve a kérdést:

- No, Mihók szomszéd, hogyan is állunk a tudatformálással?

Kratancsik először riadtan nézett az elnökre, mint aki valamit nem ért, ezért kedves nyájassággal mondta:

- Köszönöm, jól.

Sefcsuláknak fény villant a szemében, - nem a harag fénye, inkább az öröme. Ezek a szemek most azt mondták, hogy Kratancsik tud valamit, azonban túl tömören fogalmaz, majd kiszedem belőle... Egy kicsit várakozott, és újra kezdte.

- Fejtsd ki talán részletesebben, Kratancsik szomszéd, én majd a végén összefoglalom.

- Mit is kérdeztél?

- A tudatformálást.

- Az micsoda?

Sefcsulák türelmetlenné vált, de minden indulatát legyőzve kézségesen magyarázta:

- A tudatformálás, az tudatformálás.

Talán vita is kerekedett volna, de az egyik v.b. tag szót kért; s csak annyit mondott:

- Miért érdekel az, elnök kartárs?

- Mert jelentenünk köll a járásnak.

- Hát jelentsük.

- De hogyan?

- Hát röviden és tömören, - ahogy te irtad az újságban, a jó jelentés az rövid és tömör.

- De a járás részletes jelentést kér. Itt vannak a kérdések is.

Sefcsulák előhúzott a belső zsebéből egy hosszú listát és olvasni kezdte a kérdéseket. Néhány percen belül valóságos "Ki mit tud" játék alakult ki, ugyanis ki mit tudott arra válaszolt, Sefcsulák meg jegyezte. Azonban, mikor ahhoz a kérdéshez érték, hogy "van-e könyvtár és milyen az elhelyezése?", megakadtak. Illetve többen is mondták, hogy van könyvtár, de az elhelyezésére csak Kratancsik tudott válaszolni, ő is csak annyit;

- Irjad, hogy elhelyeztük, sőt inkább úgy, hogy jól elhelyeztük.

- Hogyan is érted ezt?

- Hát úgy, hogy a könyvtár a művelődési otthonban volt, s emlékszel, amikor kellett a helyiség a Legeltetési Bizottságnak, mi jól elhelyeztük onnan.

- De hová is?

Erre már Kratancsik sem tudott válaszolni. A többiek sem. Az idő nagyon sürgetett, s az elnök feljegyezte a választ: "Jól elhelyeztük."

- Aztán hányan is olvasnak?

- Irjad, hogy nagyon sokan.

Sefcsulák ezt is felírta, azután furcsa kérdés jött: "Miket olvasnak?"

- Azt ird, hogy könyveket.

- Az nem lesz jó.

- Miért, hát nem könyveket olvasnak?!

- Azt, de részletes elemzést kérnek.

- Akkor nincs más, mint menjünk el a könyvtárba.

Ezt a javaslatot Kratancsik tette, s a többiek megszavazták. Mindezek után elindultak. Már a kijáratnál feltűnt, hogy rettentő udvariasan mindenki maga elé akarta engedni a másikat. Végre mégis kijutottak. Az utcán megálltak. Kratancsik meg is kérdezte:

- Hová is megyünk?

- Hát a könyvtárba. - Felelték szinte kórusban.

- Hol is van az most?

- Hol is? - ismételték.

Már úgy látszott, hogy végrehajthatatlan marad a végrehajtó bizottsági határozat, amikor mentőangyalként feltűnt az utcán a hatodikos Doma Ferke. Az is feltűnt mindenkinek, hogy Ferke a hóna alatt nagy halom könyvet szorongat.

- No, látjátok, hogyan formálódik a tudat minálunk? Még a legkisebbek is olvasnak! - Oktatta készségesen a V.B.-tagokat Sefcsulák, s mikor Ferke a közelükbe ért, nyájasan megkérdezte:

- A könyvtárba, a könyvtárba?

- Ühüm.

Az utcán állók megvárták, amíg elhalad mellettük Ferke, s azután, mintha puskából lőtték volna ki őket, utána iramodtak. Ferke eltűnt a szemük elől, feltehetően az iskolába ment. Rövid idő múlva ott toporgott a könyvtárrá kényszerült osztályteremben az egész v.b. Nagyon sokan szorongtak ott rajtuk kívül, könyvre vártak. A könyvtáros, amikor meglátta Sefcsulákot, hozzájuk sietett.

- Maguk is be akarnak iratkozni?

- Mi, be.

Hogy mi történt ezután? Nem is lényeges. Sefcsulák Kázmér megírta jelentését a járásnak, s néhány nap múlva a "Szurkeporvár és Vidéke" c. napilapban megjelent egy irás: "Ujabb változások Alsókemencepadkán" címen. Az irás arról szólt, hogy az alsókemencepadkai v.b. példamutató módon belépett a községi könyvtárba. S, hogy a könyvtár visszakerült-e eredeti helyére? Arról talán a legközelebbi hetekben hirt ad majd a "Szurkeporvár és Vidéke".

Csukly Alajos

=====

E M L É K E Z T E T Ő

=====

Néhány fontos évfordulóra hívjuk fel munkatársaink figyelmét. A jegyzéket a községi könyvtárak állományának figyelembevételével állítottuk össze, abból a célból, hogy - lehetőségekhez mérten - kiállításokkal, esetleg kisebb-nagyobb rendezvényekkel emlékezzenek meg róluk.

M Á J U S

1. A nemzetközi munkásosztály ünnepe /1890/.
3. JÓKAI MÓR halálának 60. évfordulója /1904/.
9. A faszizmus feletti győzelem 19. évfordulója /1945/.
31. Nemzetközi Gyermeknap.

J U N I U S

1. MARTIN ANDERSEN NEXŐ halálának 10. évfordulója /1954/.
26. KEMÉNY ZSIGMOND születésének 150. évfordulója /1814/.
28. TÁNCSICS MIHÁLY halálának 80. évfordulója /1884/.

J U L I U S

7. LION FEUCHTWANGER születésének 80. évfordulója /1884/.
11. PABLÓ NERUDA születésének 60. évfordulója /1904/.
14. A párizsi Bastille lerombolásának 175. évfordulója /1789/.
15. ANTON PAVLOVICS CSEHOV halálának 60. évfordulója /1904/.
26. Kuba nemzeti ünnepe /1953/.

E SZÁMUNK MUNKATÁRSAI:

BÁNKUTI ANTALNÉ, községi fiókkönyvtáros, Pettend-puszta; CSABA ORSOLYA, autókönyvtáros, Megyei Könyvtár; CSUKLY ALAJOS, a Megyei Könyvtár módszertani csoportjának munkatársa; FÜLÖP ISTVÁNNÉ, községi könyvtáros, Ercsi; GÉVAY ÁGNES, a Megyei Könyvtár olvasószolgálati csoportjának vezetője; HEGEDÜS ÉVA, a Megyei Könyvtár olvasószolgálati csoportjának munkatársa; MARTON GYULÁNÉ, községi könyvtáros, Mány; MOLNÁR ISTVÁNNÉ, a Megyei Könyvtár gyermekrészlegének vezetője; NEMÉNYI LÁSZLÓ, a Megyei Könyvtár módszertani csoportjának munkatársa; TANKA JÁNOS, községi könyvtáros, Aba; UGRITS MARGIT, községi könyvtáros, Csákvár; VIVICZAY JÓZSEF, járási módszertanos, Szivár, Megyei Könyvtár.

T A R T A L O M

Az Ünnepi Könyvhét elé	1
KÖNYVTÁRAINK ÉLETÉBŐL	
Fülöp Istvánné: Olvasóim segítségére számíthatok	4
Ugrits Margit: Egy-egy jó és mindig új ötlettel	5
AZ ÉN MÓDSZEREM	
Gévay Ágnes: Kiállítások és ajánló polcok a Megyei Könyvtár szabadpolcos kölcsönzőjében	8
Molnár Istvánné: Egy gyermekrendezvény története	13
Hegedüs Éva: Hogyan ajánljuk az új versesköteteket?	15
BESZÉLGESSÜNK	
Csukly Alajos: A könyvbarát mozgalomról	16
Tanka János: Az olvasók garantálják	18
Csaba Orsolya: Viszontlátásra művelődési autó!	20
EZT LÁTTUK	
Szép kivitelű könyvtári plakát - öt perc alatt /N.L./	22
Könyvmentők /Neményi László/	23
Pillanatfelvételek olvasókról /Tanka János/	24
Pajtások, figydem!	26
Már huszonnyolc pontja van /Neményi László/	27
Bánkuti Antalné: Pusztai hiradás	29
Viniczay József: Ujjáalakított könyvtárhelyiség Sárszentmihályon	32
KÖNYVTÁROSAINK LEVELEIBŐL	
Megérte-e a fáradságot? /Marton Gyuláné/	34
Beszédes számok	36
Hireink	38
GÖRBE TÜKÖR	
Alsókemencpadkai változások /Csukly Alajos/	40
Emlékeztető	44

KÖNYVTÁRI HIRADÓ

Fejér megye Közművelődési könyvtárosai számára /körlevélként/. Szerkeszti;
a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár módszertani csoportja. Székesfehérvár,
Dartók Béla-tér 1. Telefon: 26-84. Felelős kiadó: dr. Csongor Endréné.

Készült a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár
házi sokszorosítóján, 350 példányban.
A címlapterv Galántay György munkája.
